

Nieuwe onderwijsdoelen

PLAATS VOOR DE OCEAAN!

Binke D'Haese

De samenhang en complexiteit van systemen begrijpen en ernaar handelen is een belangrijke stap naar duurzaamheid. Alles wat we bedenken, maken en gebruiken om in onze behoeften te voorzien is onlosmakelijk verbonden met wiskunde, wetenschappen, cultuur, economie, design, ethiek en duurzaamheid. Bij dit alles vormt de oceaan een prima context. En wie meedoet met de wedstrijd 'PlaneetZee', kan ook nog eens een boeiende prijs winnen!

MEE MET DE HERVORMING VAN HET ONDERWIJS

In 2019 startte de modernisering van het onderwijs. Meest opvallend is dat de nieuwe onderwijsdoelen in functie staan van 16 *sleutelcompetenties* en niet langer puur vakken of leergebieden dienen. Leerlingen moeten zestien sleutelcompetenties verwerven, willen ze kunnen functioneren in de maatschappij en zich persoonlijk ontplooiën. Scholen krijgen de vrijheid om zelf te bepalen op welke manier ze deze onderwijsdoelen aan bepaalde vakken/leergebieden toekennen.

Ook nieuw is dat het ontwikkelen van kennis, vaardigheden en denkwijzen aan zinvolle contexten moet worden gekoppeld. De visietekst suggereert er zelf een aantal. Zo komen klimaatverandering, hernieuwbare energie, zorg en gezondheid, onderwijs, watervoorziening, mobiliteit, leefbare en duurzame steden, en oceaanvervuiling erg vaak terug binnen de sleutelcompetenties duurzaamheid en STE(A)M. Daarnaast bestaat zo'n 20% van de nieuwe eindtermen uit STE(A)M ('Science, Technology, Engineering, (Art), Mathematics'). Wiskunde-, wetenschaps- en technologieonderwijs is echter meer dan basisconcepten leren om de (natuurlijke) wereld rondom ons te kunnen beschrijven en verklaren. Ook het verwerven van vaardigheden, attitudes en ethiek komen aan bod. Deze zijn essentieel om gefundeerde beslissingen en keuzes te maken en dragen bij aan kritisch burgerschap.

De oceaan is zo'n zinvolle context. Ze vormt een kruispunt voor erg veel hedendaagse problemen en uitdagingen. Denk maar aan de nood aan duurzame energie, de groeiende vraag naar voedsel, de gevolgen van klimaatwijziging, het aanpakken van vervuiling en het beschermen van de biodiversiteit,... Onderwijs over de oceaan kan dan ook een grote rol spelen in het creëren van betrokkenheid en bewustwording bij jongeren, en in het bijbrengen van een positieve houding tegenover wetenschap.

GA ZELF DE STRIJD AAN...

Bij de start van schooljaar 2021-22 lanceert VLIZ Educatie met PlaneetZee een nieuwe wedstrijd. Dat deze samenvalt met de publicatie van de monstmodule 'Klimaat en de oceaan' is geen toeval. We willen leerlingen – over de vakken heen – 'marineren', en met verschillende deelaspecten aan de slag zien gaan: oceaancirculatie, oceaanzuurverzuuring, koolstofcyclus, zeespiegelstijging, soortenverschuiving en zuurstofcyclus/dalend O_2 -gehalte. Experimenten doen in de klas (bedenk nieuwe proefjes! doe nieuwe metingen!), je verdiepen in een thema (wie weet kan dit wel via een Engelse of Franse leestekst?), acties uitwerken voor schoner water, etc... Een voorgekauwd opzet geven we niet. Hoe creatiever, hoe beter. Of waar stond die 'A' in STEAM nu ook weer voor?

De timing zit alvast goed, met de start van de UN Decade of Ocean Science for

Sustainable Development. De Verenigde Naties duiden hiermee het belang aan van oceanwetenschap, om de 2030-agenda voor duurzame ontwikkeling te kunnen verwezenlijken. Opnieuw blijkt de oceaan de perfecte context om aan de slag te gaan met de SDG's.

... EN WIN!

De spelregels zijn eenvoudig. Registreer je als klas via www.planeetzee.be en ga aan de slag met onze klimaatmodules. Alles komt samen in onze escape room. Hoe meer info je verzamelt, hoe beter je als klas voorbereid bent om in een recordtijd de raadsels op te lossen. Elke klas die deelneemt en met minstens één module aan de slag gaat, krijgt hiertoe de kans. Geen probleem voor wie niet naar zee kan komen. De escape room is zodanig opgebouwd dat je die ook op verplaatsing kunt bezoeken.

Wat er te winnen valt? Met een meer oceaangeletterde samenleving winnen we allemaal. Maar de top 5 van winnende klassen krijgt nog een extraatje. De eerste prijs is een expeditie met het onderzoeksschip Simon Stevin, gekaderd in een 3-daags verblijf in Oostende. De 2de en 3de prijs omvatten een halve dag speurwerk in de labo's van het VLIZ, aangevuld met een workshop aan/op zee. En de 4de en 5de prijs geven recht op het uitnodigen van een oceaan/klimaat spreker op school. Geen ontsnappen mogelijk!